

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 31 marca 2023 r.

Pozycja 68

POSTANOWIENIE z dnia 18 czerwca 2019 r. Sygn. akt Ts 92/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Piotr Pszczółkowski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej K.H., w sprawie zgodności:

art. 77 § 4 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 133, ze zm.) w zakresie, w jakim:

- 1) nie przewiduje możliwości wniesienia środka zaskarżenia od decyzji Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie odwołania sędziego z delegacji do innego sądu;
 - 2) nie wskazuje przesłanek, jakimi powinien kierować się Minister Sprawiedliwości odwołując sędziego z delegacji;
 - 3) nie przewiduje okresu tzw. uprzedzenia o zamiarze podjęcia decyzji w przedmiocie odwołania sędziego z delegacji;
 - 4) umożliwia Ministrowi Sprawiedliwości podjęcie decyzji o odwołaniu sędziego z delegacji bez dokonania analizy istnienia dalszych przesłanek/powodów dla których sędzia ten został delegowany do innego sądu;
 - 5) umożliwia Ministrowi Sprawiedliwości podjęcie decyzji o odwołaniu sędziego z delegacji bez zasięgnięcia opinii Prezesów Sądów oraz Kolegiów Sądów (macierzystego oraz tego, do którego nastąpiła delegacja),
- z art. 45 ust. 1 w związku z art. 78 oraz art. 10 ust. 1 i art. 173 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej z 25 kwietnia 2017 r., sporządzonej w imieniu własnym przez sędziego Sądu Okręgowego w K. – K.H. (dalej: skarżący) wystąpił on z żądaniem przytoczonym *in extenso* w komparycji niniejszego postanowienia.

Skarga konstytucyjna została złożona w związku z następującą sprawą.

Skarżący 1 maja 2013 r. został oddelegowany przez Ministra Sprawiedliwości do pełnienia obowiązków sędziego Sądu Apelacyjnego w K., o czym został poinformowany pi-

smem z 13 marca 2013 r. (znak: [...]). Powierzone obowiązki pełnił do 31 marca 2017 r., tj. do dnia odwołania delegowania przez Ministra na podstawie art. 77 ust. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (ówcześnie: Dz. U. z 2015 r. poz. 133, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2019 r. poz. 52, ze zm.; dalej: p.u.s.p.)(pismo z 20 marca 2017 r., znak: [...]). W nawiązaniu do powyższego, Wiceprezes Sądu Apelacyjnego zwrócił się 23 marca 2017 r. do Ministra Sprawiedliwości o zmianę decyzji poprzez odwołanie skarżącego z delegacji z dniem 31 maja 2017 r. wskazując przy tym, że skarżący „do dnia 11 maja 2017 r. ma wyznaczonych 8 wokand (...)”. Pismem z 27 marca 2017 r. Zastępca Dyrektora Departamentu Sądów, Organizacji i Analiz Wymiaru Sprawiedliwości poinformował Wiceprezesa Sądu Apelacyjnego w K. o nieuwzględnieniu wniosku.

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 26 października 2018 r. skarżący został wezwany do uzupełnienia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez udokumentowanie daty doręczenia skarżącemu pisma Ministra Sprawiedliwości z 20 marca 2017 r. oraz doręczenie trzech kopii skargi konstytucyjnej wraz z załącznikami.

W pismach z 13 listopada 2018 r. (data nadania) oraz z 28 listopada 2018 r. (data nadania) skarżący ustosunkował się do powyższych braków.

Zdaniem skarżącego zakwestionowany przepis (we wskazanych w komparycji niniejszego postanowienia zakresach) narusza art. 45 ust. 1 w związku z art. 78 oraz art. 10 ust. 1 i art. 173 Konstytucji. Skarżący, odnosząc się do art. 45 ust. 1 Konstytucji wskazuje, że z perspektywy podmiotów, dla których została ustanowiona gwarancja określona w tym artykule, w tym prawo do rozpatrzenia ich sprawy przez niezależny i niezawisły sąd, wątpliwości budzi sytuacja, w której organ władzy wykonawczej (Minister Sprawiedliwości) może w sposób dowolny ingerować w skład sądu. Skarżący podnosi, że obecny mechanizm odwoływania sędziów delegowanych może być wykorzystywany jako forma kary lub nacisku na tych sędziów gdyż decyzja Ministra Sprawiedliwości jest całkowicie uznaniowa. Mechanizm ten – zdaniem skarżącego – narusza zasadę równowagi władz (art. 10 ust. 1 Konstytucji), niezależność i niezawisłość sędziów (art. 173 Konstytucji) oraz prawo obywateli do rozpoznania ich sprawy przez niezawisły sąd (art. 45 ust. 1 Konstytucji). W dalszej części uzasadnienia skargi skarżący, odwołując się do orzecznictwa Sądu Najwyższego wskazuje, że decyzja Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie odwołania sędziego z delegacji jest wydawana w sprawie ustrojowej z zakresu władzy sądowniczej oraz właściwości miejscowej sądów. Rozstrzyga więc o zakresie władzy sądowniczej i dostępności do wymiaru sprawiedliwości w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji.

Niezależnie od powyższych zarzutów, zdaniem skarżącego zakwestionowany przepis narusza prawo sędziego do sądu. Powołując się na orzecznictwo Trybunału podkreśla on, że zakres przedmiotowy prawa do sądu obejmuje niewątpliwie spory dotyczące odwołania sędziego z oddelegowania przez Ministra Sprawiedliwości. Podnosi przy tym, że nie zostały spełnione przesłanki wynikające z art. 31 ust. 3 Konstytucji, które uzasadniałyby ograniczenie w jego sprawie prawa do sądu. W dalszej kolejności wskazuje, że decyzja wydana w tym przedmiocie jest „decyzją wydaną w pierwszej instancji w rozumieniu art. 78 Konstytucji”. Ustawodawca, jego zdaniem przekroczył konstytucyjne granice dopuszczalności stanowienia ograniczeń w korzystaniu z prawa gwarantowanego w tym przepisie. Powinien też zapewnić procedurę służącą weryfikacji tak wydanej decyzji, co „wymusiłoby” ich uzasadnienie, a tym samym urealniłoby konieczność określenia – na poziomie ustawowym – czytelnych przesłanek dotyczących tej procedury.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Na podstawie art. 77 ust. 1 w związku z art. 53 ust. 1 pkt 1 ustawy o organizacji i postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.) do skutecznego

wniesienia skargi konstytucyjnej niezbędne jest uzyskanie ostatecznego orzeczenia w wyniku wyczerpania drogi prawnej (zob. postanowienie TK z 22 lutego 2016 r., sygn. Ts 172/15, OTK ZU B/2016, poz. 155). Obowiązek wyczerpania drogi prawnej nabiera szczególnego znaczenia w sytuacji, w której skarżący kwestionuje brak możliwości wniesienia danego środka zaskarżenia.

W takim przypadku, w celu uprawdopodobnienia rzeczywistego naruszenia wolności lub praw, skarżący musi ponad wszelką wątpliwość wykazać, że w kwestionowanym zakresie doszło do zamknięcia drogi sądowej. Jak wynika z utrwalonego orzecznictwa Trybunału (zob. wyrok z: 11 października 2016 r., sygn. SK 28/15, OTK ZU nr A/2016, poz. 79 oraz 10 marca 2015 r., sygn. SK 65/13, OTK ZU nr 3/A/2015, poz. 35), niewystarczające jest wskazanie, że przepisy zaskarżonej regulacji ustawowej nie przewidują możliwości wniesienia środka zaskarżenia lub, że jest ona wprost wyłączona. Dla potwierdzenia naruszenia przysługujących skarżącemu wolności lub praw niezbędne jest uzyskanie ostatecznego orzeczenia, które będzie potwierdzało, że droga sądowa jest wyłączona.

W analizowanej sprawie skarżący nie wywiązał się z tego obowiązku. Tym samym w odniesieniu do zarzutu naruszenia art. 45 ust. 1 w związku z art. 78 Konstytucji przez zaskarżony przepis skarga konstytucyjna ma bowiem charakter abstrakcyjny, a więc nie spełnia wymagań określonych w art. 77 ust. 1 w związku z art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny orzekł jak w sentencji.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK na postanowienie o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu skarżącemu przysługuje zażalenie do Trybunału w terminie 7 dni od dnia doręczenia tego postanowienia.